

Narčnina za Jugoslavijo:
celoletno 130 din. za 1/2 leta
90 din. za 1/4 leta 45 din.
mesečno 15 din. za ino-
zemstvo: 210 din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 107.

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošt. hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek,
sreda in petek

Ljubljana, sreda 22. septembra 1937

Cena posamezni
številki din 1.50

Izenačenje davčne prakse

Pred kratkim smo poročali o novo ustanovljenem uradu za kontrolo državnih dohodkov. V oficialnem sporočilu o nalogah tega urada se sporoča, da bo ena glavnih nalog tega urada tudi ta, da skrbi za izenačenje davčne prakse v vsej državi. Kako nujno potrebna je ta naloga, dokazuje pač najbolj to, da plača mala Slovenija eno četrtino vsega poslovnega davka. Če bi v vsej državi plačevali poslovni davek v tej višini, bi bil tu hitro denar za zboljšanje uradniških plač, kar postaja zaradi rastoče druginje vedno bolj nujna potreba. Novi odsek pa hoče napraviti tudi konec oni laksnosti pri plačevanju taks, ki je zlasti razširjena v južnih in vzhodnih pokrajinah. Kako je ta laksnost velika, govori prav zgornjo oficialno sporočilo, ko pravi, da ni v Srbiji sodišča, kjer ne bi bila država samo na taksah prikrajšana za najmanj 1 milijon din. Jasno je, da ta laksnost ni le od včeraj, temveč da je vladala v prejšnjih letih še v mnogo večjih dimenzijah. Zato je tudi naravno, da je nastalo zlasti v prečanskih krajih prepričanje, da se v Srbiji davki sploh ne plačujejo. Da je bilo to mnenje napačno je jasno, da pa ni bilo čisto brez podlage, pa dokazuje oficialno sporočilo. Samo obžalovati je treba, da prihaja to sporočilo tako kasno, ker v vse drugačnem stanju bi bile državne finance, če bi se že preje gledalo na to, da bi se povsod v državi izvajala ista davčna praksa.

A tudi čisto drugačna davčna morala bi bila v državi, če bi vsak državljan bil prepričan, da plačujejo vsi državljani v državi popolnoma iste davke. Z neenako davčno prakso pa se je davčna morala ubijala, ker izpodkopava davčna neenakost temelje davčne morale. Če pa ni davčne morale, potem mora finančna uprava povečati svoje nadzorstvo, kar pomeni povečanje davčnega aparata in podražitev vse uprave. Velikanska škoda se je delala, ker ni finančna uprava zadosti gledala na to, da z jasnimi in pravičnimi davčnimi predpisi zboljšuje davčno moralo.

Zato nas mora tem bolj veseliti, če je vsaj sedaj prodrlo spoznanje, da se davčna neenakost ne sme več trpeti, temveč da mora po vsej državi vladati ista davčna praksa. Slovenija kot pokrajina z najbolj strogo davčno prakso bo imela od tega le koristi. Zato pa tudi pričakujemo od naših poslancev in senatorjev ter naših političnih delavcev, da bodo gledali na to, da bo novi kontrolni odsek v resnici delal, kakor se je napovedalo in da ne bo ostalo njegovo delovanje le pri napovedi. Ta skrb za pravično poslovanje novega odseka je tem bolj potrebna, ker je treba pričakovati, da bodo pokrajine, ki so sedaj živele na račun drugih pokrajin, hotele še nadalje vzdržati to parazitsko stanje. Te poskuse je treba takoj zatreti, kajti enaka davčna praksa v vsej državi je državna nujnost in eden temeljev vsake države.

Pri tej priliki pa je treba omeniti še nekaj drugega. V oficialnem priznanju neenake davčne prakse je tudi vsebovano priznanje, da je bila davčna praksa v Sloveniji preostra. Zato pričakujemo, da se bo že enkrat nehalo s poostrevanjem davčne prakse v Sloveniji. S tem se bo vsaj neko-

liko popravila krivica, ki se je delala Sloveniji skozi leta.

Priznanje o neenaki davčni praksi pa mora imeti tudi ta logičen zaključek, da se pokrajinam, ki so doslej več plačevale ko druge pokrajine, prizna tudi pravica do večjih dotacij s strani države. Čas je zato, da se tudi s tega stališča začno presojati slovenske zahteve po večjih javnih delih. Ne gre več, da se pri dodeljevanju kreditov za javna dela ne bi gledalo tudi na to, koliko je prispevala katera pokrajina k državnim dohodkom.

Tiste pokrajine, ki so dajale mnogo, je treba za vestno plačevanje davkov tudi nekoliko honorirati, ker se tudi s tem utrjuje davčna morala.

Upamo, da pomeni novi odsek za kontrolo državnih dohodkov začetek nove in pravične politike, ki ima ta cilj, da enakomerno pritegne vse pokrajine h kritju državnih potreb in da napravi konec oni nesrečni delitvi davčno privilegiranih in nepriviligiranih pokrajin. Če se bo to tudi v resnici izvedlo, potem bo storjeno res ve-

liko delo in za končno konsolidacijo države se bo v resnici nekaj storilo. Zato pa je dolžnost vseh naših ljudi, da se z vso silo zavzemajo za odpravo vsake neenakosti davčne prakse in zato naj podpirajo delo novega odseka za kontrolo drž. dohodkov. Potem bo ta odsek dosegel tudi svoj drugi namen, da namreč ne bo treba uvajati novih davkov, temveč bodo stari zadostovali za kritje vseh državnih potreb. Najbrže pa bo mogoče še davčno breme olajšati, kar nujno potrebuje naše gospodarstvo.

kapitalom, ko sploh ni nobenega domačega kapitalista, ki bi mislil ustanoviti veleblagovnico, temveč gre ves boj proti tujemu kapitalu, ki hoče v obliki veleblagovnic zavzeti tudi naš notranji trg in zagospodariti nad našo nacionalno trgovino.

Ni vendar mogoče bolj jasno postaviti fronte, kakor je postavljena v boju proti veleblagovnicam.

Na eni strani domači trgovci, srbski, hrvaški in slovenski — na drugi strani tuji kapital, ki ustanavlja veleblagovnice. Za prestolniški tisk, ki se zaveda svojih dolžnosti, pač nikdar ne bi moglo biti niti najmanjšega dvoma, da se more odločiti le za domače trgovce in proti veleblagovnicam. Samo »Vreme« te dolžnosti ne vidi in zaradi »magacinov« v Chicagu in New Yorku se odloči proti domačim trgovcem! Kakor človek iz sela, ki se je zagledal v lepo palačo v tujem svetu!

Zalostno je, da se morajo domači trgovci, ki so že nekaj storili za naš narod in našo državo, boriti ne le proti tujemu kapitalu v lastni državi, temveč še proti prestolniškemu listu, ki ne pojmuje njih potreb, zato pa tem bolj potrebe tujih veleblagovnic. Vsa naša nesreča je v tem, ker se pri nas resnične potrebe našega naroda zanemarijo, ker so nekateri preslepljeni od velikomestnega laka tujine! Poglavlje veleblagovnic to zlasti jasno dokazuje in v tem je tudi oni globlji notranji vzrok, da naš narod ne pride do blagostanja.

Ali so veleblagovnice res potrebne?

Nekoliko pouka prenavdušenemu „Vremenu“

Ze dostikrat je bilo treba konstatirati, da naš prestolniški tisk ni dorastel svojim nalogam. Kakor Beograd sam, tako se je tudi njegov tisk v povojnih letih na zunanji razvil v naravnost ameriškem tempu, dočim njegov notranji razvoj ni mogel slediti temu tempu. Zato je tudi naš prestolniški tisk pobral samo zunanji lak velikih svetovnih bulvarnih listov, z raznimi sredstvi prišel do najmodernejših strojev, da je tehnično res skoraj na višku, toda idejno je mnogo za predvojnimi srbskim tiskom. Samo senzacionala reportaža — to je vsebina sedanjega prestolniškega tiska.

Zato se tudi ni čuditi, če beograjski tisk ne zna najti do aktualnih političnih in gospodarskih vprašanj — da o kulturnih in socialnih sploh ne govorimo — nobenega pravega stališča. Kvečjemu se še povzpne do tega, da reproducira mnenja aktivnih politikov in vodilnih javnih delavcev ter da z njih »izjavami« nadomesti svojo popolno dezinteresiranost na časnikarskem programatičnem delu.

Samo v skladu s tem je tudi bilo, da se prestolniški tisk ni izjasnil niti o enem aktualnem vprašanju, ki je razburjalo jugoslovansko javnost. Tako seveda tudi ne o boju za in proti veleblagovnicam, temveč je tudi v tem pogledu ostal zvest svoji reportažni tradiciji, da je en dan objavljaj mnenja nasprotnikov veleblagovnic, drugi dan pa članke njih zagovornikov. Naš prestolniški tisk pač nima ambicije, da bi vodilno vplival na razvoj našega javnega mnenja. Posnel je le zunanji lak velikega svetovnega časopisja, kakor smo že omenili.

To posnemanje tujega velikega tiska pa mu je ustvarilo tudi čisto posebno perspektivo. Našemu prestolniškemu tisku je glavno, da v vsakem pogledu sledi velikim bulvarnim listom, nič pa se ne ozira na to, kaj naš narod v resnici potrebuje in kaj so resnične potrebe naše dežele. In ker imajo v velikih svetovnih mestih veleblagovnice, je tudi sedaj »Vreme« v tem vprašanju prelomilo s svojo le reportažno tradicijo in nastopilo — v obrambo veleblagovnic.

Njegova argumentacija je pri tem silno primitivna in se more na kratko povedati takole: Beograd je velemesto — saj ima skoraj pol milijona prebivalcev (!) — in ker so v drugih velemestih veleblagovnice, zato jih mora imeti tudi Beograd. Veleblagovnice pa mora imeti Beograd tudi zato, ker je gospodarsko središče države, kar je sedaj dokazal beograjski

velesejem (!). To je osnovna misel »Vremenovih« izvajanj, katerim pa so dodani še argumenti iz propagandnih rekvizit veleblagovnic. Te rekvizite so že davno znane in so bile že sto in stokrat ovržene in tudi sedaj nič bolj ne drže, pa čeprav jih je »Vreme« na novo prelakiralo.

Da osvetlimo samo nekatere teh trditve, ker drugače bi postal naš odgovor preobširen. Tako piše »Vreme«, da veleblagovnice prodajajo blago najceneje, ker izločujejo med proizvajalcem in kupcem posrednika. Res ne vemo, če je bil že kmalu napisan takšen nesmisel. Kaj pa so veleblagovnice vendar drugega kakor posrednik med kupcem in proizvajalcem? Kaj pri »Vremenu« res tako malo mislijo, da niso spoznali, kakšen nesmisel so zapisali?

Veleblagovnice izločujejo kot posrednike samo domače nacionalne trgovce, da zasedejo potem same njih mesto! Veleblagovnice pa so pri nas last tujega kapitala in vsa njih »kulturno gospodarska pomembnost« je v tem, da odvzema jo domačim in nacionalnim ljudem kruh! In za tak cilj se zavzema prestolniški list!

Enak nesmisel je tudi trditev, da kupujejo v veleblagovnicah ljudje s finim okusom. Ravno narobe je res! Kdor ima fin okus, ta ne kupuje masnih artiklov, ta gre k trgovcu specialistu, ker le tu dobi kvalitetno blago.

Prava naivnost se pa kaže v drugih trditvah »Vremenovih«. Tako pravi, da je treba veleblagovnice dovoliti že zato, ker zidajo lepe palače. Ne glede na to, da to sploh res ni, o čemer bi se moglo »Vreme« prepričati tako v Beogradu ko v Zagrebu, je vendar takšna naivnost že prehuda. Ljudem iz sela more res imponirati takšen argument z lepo hišo, a kam bi prišli državniki, če bi se ozirali na takšne »argumente«.

Tudi »socialni argument« »Vremenovih« je divota za sebe. Veleblagovnice imajo toliko in toliko nameščencev, opravljajo torej socialno delo, ker dajo takšnim ljudem kruha. Nočemo niti razpravljati o tem, kakšen kruh dajo nameščencem, temveč si dovoljujemo le naslednje vprašanje: Kakšno socialno delo pa je to, če propade zaradi veleblagovnic toliko in toliko domačih nacionalnih trgovcev in z njimi vred tudi na stotine trgovskih pomočnikov?

Ze ignoranco pa kaže tretji »argument« »Vremenovih«, da nudijo veleblagovnice veliko izbiri blaga. Karakteristika veleblagovnic je vendar, da prodajajo samo blago

ene vrste in ravno v veleblagovnicah ne more kupec nič izbirati. Vse blago je isto in naj si vendar »Vreme« ogleda poslušajočo veleblagovnico v Beogradu in naj poskusi tam izbirati!

H koncu naj se dotaknemo še zaključne trditve »Vremenovih«, ki postavlja ves njegov članek na glavo. Pravi namreč, da morajo biti veleblagovnice čisto domača podjetja z domačim kapitalom in domačimi nameščenci ali pa so neupravičene.

Zakaj pa je potem »Vreme« nastopilo, ko pa sploh ne gre za nobeno veleblagovnico z domačim

Ugoden gospodarski položaj Češkoslovaške

Po poročilih praških listov se je gospodarski položaj Češkoslovaške v zadnjem času zopet znatno popravil. Zunanje politični položaj ni več tako napet ter se je zato tudi razpoloženje na borzah zboljšalo.

Gospodarstvo se zopet bliža stanju v l. 1929., mnoge industrije pa so to stanje tudi že prekoračile. Statistika dokazuje, da se je izvoz v avgustu močno povečal. Uvoz surovin pa je ostal na svoji dosednji visoki višini.

Večini industrijskih družb so bila že predložena poročila za prvo polletje. Iz vseh teh poročil sledi, da je stanje družb sedaj mnogo bolj ugodno ko pred enim letom. Drugo polletje pa se razvija še ugodneje. Vodilni zavodi ko Skodovi, Češkomoravska in drugi imajo naročila za dolgo dobo in tudi veliki javni investicijski načrt bo trajal najmanj še tri leta. Zaposlitev torej ne bo padla.

Tudi razmere na denarnem trgu so zadovoljive. Finansiranje jesenske kampanje je bilo deloma mnogo lažje kakor lani. Žitni presežki znašajo letos samo 30.000 vagonov, dočim so znašali lani 70.000 vagonov. Več pa bo moralo iti letos sladkorja v skladišča. Seveda pa zaradi tega prihranek pri žitu še dolgo ne bo izravnal. Gospodarstvo pa more uporabljati tudi rezerve, ki so se nabrale v zadnjih dveh konjunkturalnih letih. Ker denar tudi bolj kroži, je mobilnost denarnega trga močna in znatno večja ko prejšnja leta, in to kljub večjim potrebam javne roke.

Da so nastala zadnja vznemirjenja na borzi, je pripisati samo špekulaciji. To sledi tudi iz tega, ker kažejo poročila delniških družb,

da se bo letos več izplačalo dividend ko druga leta.

Velikega pomena je, da je vlada z energičnim demantijem takoj razpršila glasove, da pride zaradi milijardnega državnega deficita do oddaje premoženja. Sicer pa ta deficit niti ne bo tako velik, ker kontrolna in varčevalna komisija je pridno delala in deficit tako znižala, da ne bo za njegovo kritje treba nobenih izrednih ukrepov. Ministrski predsednik dr. Hodža je tudi izjavil, da ne bo dopustil nobenih ukrepov, ki bi motili proizvodnjo.

Zelo dobro je tudi vplivala vest, da bo prevzel finančno ministrstvo zopet dr. Kalfus, ki si je v svojem dveletnem delovanju pridobil splošno zaupanje javnosti. Na njegov program so sedaj pristale tudi vse vladne stranke.

To zboljšanje splošne gospodarske situacije se bo kmalu pokazalo tudi v dvigu tečajev na borzi, kakor napovedujejo češkoslovaški listi.

Zagrebski industrialci proti ind. nabavljalnemu združenju

Združenje industrialcev za savsko banovino je poslalo trgovinskemu ministru predstavko, v kateri zahteva, da se ne dovolijo Nabavljalni zdruzi industrialcev kr. Jugoslavije prav nobeni posebni privilegiji, zlasti pa ne pri uvozu ali izvozu industrijskih surovin, porsurovin, strojev ali industrijskih izdelkov. Industrialci Hrvatske konstatirajo, da delo te zadruge ni v skladu z interesi hrvatske industrije.

Širite »Trgovski list«!

Zadnja pot predsednika Masaryka

V torek ob 10. dopoldne so se začele na Hradčanih pogrebne svečanosti. Zadonele so fanfare, zagrmeli topovi, po cerkvah zvonili zvonovi, šest generalov pa je dvignilo krsto s katafalka na lafeto. Smrtna tišina je zavladala, ko je začel govoriti predsednik republike dr. Beneš, ki se je v daljšem govoru poslovlil od voditelja čsl. naroda. Pevci so po govoru dr. Beneša zapeli stari husitski koral »Kdiz jste boží bojovníci«.

Nato je krenil žalni sprevod v mesto. Šel je po istih ulicah, po katerih se je pripeljal Masaryk l. 1918. iz tujine v Prago. V sprevodu so korakali le vojaki, Sokoli, najvišji predstavniki oblasti in tuja zastopstva. Vsi oddelki vojske so bili zastopani v pogrebu, legionarji pa so bili v svojih starih uniformah. Vencev je bilo nad tisoč, med njimi krasni venci kralja Petra II., kneza namestnika Pavla ter vseh vladarjev Evrope.

Za krsto so šli poslanik Jan Masaryk z obema svojima hčerškama, dr. Alice Masaryk in njena sestra Remilodova ter vnuki pokojnika.

Za sorodniki je šel predsednik republike dr. Beneš. Nato so sledila tuja odposlanstva, med njimi predsednik vlade dr. Stojadinović in zastopniki jugoslovanskih mest. Tem so se priključili najvišji čsl. zastopniki oblasti, čsl. vlada, člani parlamenta in praški diplomatski zbor. Sledile so delegacije tujih vojsk, legionarji in Sokoli, nakar so sprevod zaključile močne edince čsl. vojske vseh vrst orožja. Na trgu pred staroslavim praškim magistratom se je sprevod ustavil pred grobom Neznanej junaka. Sprevod je krenil dalje na Vaclavске naměsti, kjer so bila okoli spomenika sv. Vaclava zbrana vsa čsl. kulturna društva. Pred Wilsonovim kolodvorom so dvignili krsto na katafalk, nakar je sledil defile vojske.

Po defileju so prenesli krsto v vlak, ki je potem prepeljal truplo v Lane, kjer je dobil Masaryk ob strani svoje žene svoje zadnje bivališče.

Postopek carinarnic s poštnimi pošiljkami brez potrdila o izvoru blaga

Carinski oddelek fin. ministrstva je poslal vsem carinarnicam naslednjo okrožnico: St. 19.927/IV. 10. septembra.

Zaradi enotnega postopka s poštnimi pošiljkami, ki prihajajo iz tujine in kadar ni v tuji deklaraciji označena izvirna dežela niti ni lastnik predložil potrdila o izvoru, se daje carinarnicam naslednje pojasnilo:

Poštnih pošiljk, pri katerih ni v tuji deklaraciji naznačena izvirna dežela, carinarnice ne smejo cariniti, dokler pošta ne priskrbi po lastniku pošiljke potrdila o izvoru blaga.

V primeru, da lastnik ne more priskrbeti potrdila o izvoru blaga, morajo carinarnice cariniti pošiljke po maksimalni tarifi ali pa jih po dispoziciji strank vrniti v tujino.

Rok za predložitev potrdila o izvoru blaga je mesec dni analogno razpisu C. št. 9857/29 ko tudi za naknadno dispozicijo.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 22. septembra objavlja: Zakon o odtegnitvi starega kovnega denarja iz obtoka in o kovniju novega — Pravilnik o izpremembi pravilnika o opravljanju drž. strokovnega izpita v kmetijski stroki za uradniške pripravnike s fakultetno izobrazbo — Izpremembo in dopolnitev v pravilniku o ugodnostih socialnega značaja na železnicah in ladjah v drž. eksploataciji — Ukinitev razpisov štev. 1988/IV in št. 4678/IV iz l. 1934. o carinjenju strojev — Odločbo o

dolžini bombažnega vlakna za l. 1937. — Odločbo o obveznih članih lekarniške zbornice — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

300 milijonov din za kabel Maribor—Beograd

Kakor smo že poročali, je bila na 3. licitaciji za nabavo kabla Ma-

ribor—Beograd edina ponudnica tvrdka Siemens & Halske, ki je ponudila, da dobavi kable za 244 milijonov din. V to vsoto pa niso vračunani zneski za zemeljska dela, ki jih bo najbrže izvršila država v lastni režiji.

Poštno ministrstvo ima že pooblastilo, da najame za položitev tega kabla posojilo 300 milijonov dinarjev.

Bolgarska industrija

Tudi brez posebnih ugodnosti se razvija ugodno

Iz že v prejšnji številki navedene posebne bolgarske številke »Industrijskega pregleda« objavljamo še naslednji članek o bolgarski industriji, ki ga je napisal Al. Atanasov, načelnik industrijskega oddelka v bolgarskem ministrstvu za trgovino, industrijo in delo. Članek se glasi:

Bolgarska je dežela, ki je obdarjena od narave z ugodnimi pogoji za razvoj raznovrstne kmetijske proizvodnje. Bolgarska pa ima tudi ugodne pogoje za razvoj industrije, ki naj predvsem zadosti domačim potrebam. Bolgar je že davno pokazal voljo in sposobnost za industrijsko proizvodnjo. Še pred osvoboditvijo Bolgarske se je izkazal Bolgar v turškem imperiju kot dober obrtnik. Bolgarski motvozni so se prodajali po vseh mestih Balkana. Že leta 1834. je v Slivnu ustanovil Bolgar Dobri Železnikov volno tekstilno tovarno »Fabrikacijo«. To industrijsko podjetje je bilo predmet posebne pažnje turških oblasti in obstoj tega podjetja je združen s prvimi pojavi gospodarske protekcionistične politike v Turčiji. Kasneje se je to podjetje spremenilo v državno tovarno. V tej dobi je bilo še več podobnih iniciativ, ki so bile delo Bolgarov.

Po osvoboditvi se je bolgarska vlada sistematično trudila za ustanovitev in razvoj bolgarske industrije. Bili so časi, ko se je v krogih bolgarskih ekonomistov razpravljal, če naj ostane Bolgarska kmetijska dežela ali naj se izpremeni v industrijsko državo. Na to vprašanje je dalo življenje najbolj pravi odgovor: niti kmetijska niti popolnoma industrijska, temveč država z narodnim gospodarstvom, v katerem se kmetijstvo in industrija ne borita med seboj, temveč se koordinirata ter se medsebojno dopolnjujeta.

Narod treh in pol milijona duš, kolikor je štela Bolgarska po osvoboditvi, je narasel doslej sicer že na šest milijonov, vendar pa še nima podlage za razvoj velike industrije v zapadnoevropskem smislu. Če pa se upoštevajo tudi povečane kulturne potrebe prebivalstva, potem je industrija nacionalna nužnost, da zaposli z delom one, ki v kmetijstvu že težko najdejo posla.

Da bi se dobili kapitali za industrijsko iniciativo, nudi bolgarska država že od leta 1895. razne prednosti in koristi industrijskim podjetjem (brezplačno podeljevanje državnih in občinskih zemljišč, carine prost uvoz surovin, davčno osvoboditev, znižano prevoznino na državnih železnicah itd.). Ta politika podpiranja je še nadaljevala z nekaterej korekturami do leta 1936., ko je bil odpravljen zadnji zakon o podpiranju domače industrije (izdan leta 1928.) ter uveden sedanji zakon o industriji.

Njegov cilj je zlasti, da reglementira industrijo in da ne ustvarja izključno zanjo koristne pogoje. S tem prizadevanjem države ustanovljena domača industrija je bila obvarovana pred premočno konkurenco zapadnoevropskih industrij s precej protekcionistično carinsko tarifo, ki pa je bila leta 1936. tudi znatno korigirana istočasno z novim zakonom o industriji.

Zlasti v letih po evropski vojni se je bolgarska industrija hitro razvijala, kar pa je bila bolj posledica

novi nastale domače in mednarodne konjunkturi kakor pa novega zakona o pospeševanju domače industrije. Neprestano naraščanje prebivalstva in povečevanje njegovih potreb, nemožnost, da se iz raznih vzrokov (v zadnjih letih predvsem zaradi nezadostnega dotoka deviz) uvozi iz tujine blago, vse to je ustvarilo posebno ugodne pogoje za razvoj vsakovrstne industrije v državi. V podjetjih, ki so se posluževala privilegijev zakona o pospeševanju domače industrije, investirani kapital v zemljišča, poslopja, stroje in motorje je znašal leta 1911. 91 milijonov zlatih levov, leta 1921. 180 milijonov 860.000, leta 1930. pa 268.410.000 zlatih levov. Leta 1911. je bilo v teh podjetjih motorjev s skupno 27.228 konjskimi silami, leta 1921. s 57.436 in leta 1930. s 170.000 konjskimi silami.

Veliko število podjetij raznih panog industrijske delavnosti je ustvarilo medsebojno konkurenco, zlasti v zadnjih letih, ko je zaradi občne gospodarske krize potrošnja fabričnega blaga padla in se je trg zmanjšal. Ta borba za osvojitvijo in ohranitev domačega trga pa je tudi pospeševala stremenje, da se blago kvalitetno zboljša in da se izdeluje čim več predmetov, da more danes bolgarska industrija s ponosom tekmovali glede kvalitete z zapadnimi industrijskimi državami.

Večina industrijskih podjetij je po obsegu majhna, kar v mnogih primerih ovira njih racionalizacijo. Misel o fuzioniranju in ustvarjanju velikih podjetij še ni popu-

Konkurzi - poravnave

Razglašen je konkurz o premoženju Jakoba Pogačnika, trgovca in industrialca v Virmašah. Konkurni sodnik Fr. Ustar, upravnik mase odvetnik dr. Pokorn. Prvi zbor upnikov se določa pri sodišču v Škofji Loki dne 4. oktobra ob 9. Oglasitveni rok do 30. oktobra, ugotovitveni narok dne 12. novembra ob 9. uri.

Nadalje je razglašen konkurz o premoženju trgovca Mitzy Geze v Središču ob Dravi, reg. pod firmo A. Löwy, trgovina z mešanim blagom in deželnimi pridelki ter izvoz jaje in sadja na veliko v Središču. Konkurni sodnik dr. Fabiani, upravnik mase dr. Ban, odvetnik. Prvi zbor upnikov pri sodišču v Ormožu dne 29. septembra ob 10. Oglasitveni rok do 4. novembra, ugotovitveni narok dne 17. novembra ob 10.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju usnarja Mateja Kürbusa v Slovenski Bistrici. Poravnalni sodnik dr. Muhič, poravnalni upravnik odvetnik dr. Schaubach. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Slov. Bistrici dne 28. oktobra ob 10., rok za oglasitev do 23. oktobra.

Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o premoženju Maksa Kovača in Kovač Marjete, posestnikov in neprotokoliranih trgovcev v Dobrovcu p. Trbovlje. Poravnalni sodnik Novak, poravnalni upravitelj notar dr. Jereb v Radečah. Narok za sklepanje poravnave dne 23. oktobra ob 10., oglasitveni rok do 6. oktobra. Dolžnika ponujata 50% kvoto, plačljivo v 6 zaporednih trimesečnih obrokih, od kate-

O licitaciji pa morajo še sklepati pošto ministrstvo, drž. odbor za nabave, gospodarsko-finančni odbor ministrov in na vse zadnje še ministrski svet. Pri nas ne gredo takšne stvari tako lahko.

Gospodarska javnost z nestrpnostjo pričakuje, kdaj se bo vendar enkrat že začel polagati ta kabel, da bo konec sedanje neznozne telefonske mizerije.

larna na Bolgarskem. Prav tako je tudi možnost industrijskih sporazumov (kartelov) še slaba, pa tudi država sama ne gleda s prijaznimi očmi na podobna stremeljenja. Vendar pa je tudi precej velikih podjetij po obsegu zapadnoevropskih.

Že nekaj let sem, od lani pa tudi formalno, ne uživa bolgarska industrija posebnih ugodnosti, temveč je prepuščena svoji lastni sili ter zaščiten pred tujo konkurenco samo z uvozno carinsko tarifo.

Domača industrija v Bolgarski je dosedaj zelo mnogo storila za splošno narodno gospodarstvo. Ne glede na to, da daje posla nezaposlenim delavcem, za katere ni možnosti, da bi dobili delo na vasi, temveč tudi omogoča razvoj mnogih koristnih kmetijskih kultur (sladkorne repe, sončnic, oljnatih rastlin, konoplje, bombaža itd.). V tem pogledu ni njena vloga niti daleč izčrpana. Bolgarska industrija je v zadnjih letih tudi mnogo pripomogla za uravnoteženje bolgarske trgovinske bilance. Končno pa vpliva tudi psihološko na kmetovalce same, ki vidijo pred seboj mehanizirano proizvodnjo ter zaradi nje polagoma opuščajo svoje konservativno mišljenje, postajajo podjetni ter se oprijemljejo v kmetijstvu novih metod ter začenjajo uporabljati stroje tudi v kmetijstvu.

Nekatere panoge bolgarske industrije tudi izvažajo svoje izdelke. Posebno v zadnjem času ta eksport narašča, zlasti izvoz konserv, orehovitih furnirjev, rastlinskih olj itd.

rih zapade prvi tri mesece po sprejemu poravnave.

Črna kronika

Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnava izven konkurza za čas od 1. do 15. septembra.*

OTVORJENI KONKURZI:

Savska banovina: Potrošno obrtna zadruga s o. j., Lug; Predojevič Mile, Nova Gradiška; »Priboj«, Blanka Kohn, Zagreb, Gunduličeva ul. 5.

Zetska banovina: Brodarsko akcijsko društvo Mihajlovič, Kamenari; Lešperović Jovan, Kolašin; Tedeschi Miljenko pok. Petra, Korčula.

Donavska banovina: Vračarić Milan, Novi sad.

RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: Lajtman Stjepan, gostilničar, Savska ves; Štajduhar Jače, Presika obč. Vrbovsko.

KONČANI KONKURZI:

Savska banovina: Rajčić Dragutin, krznar, Zagreb.

Drinska banovina: Marković Danilo, Loznica.

Zetska banovina: Stefanović Maksim, Peč.

Donavska banovina: Adler Josip, Bač. Petrovo selo; Ljubisavljevič Bogoljub, Petrovac.

Moravska banovina: Letić Arandjelo, Vrnjačka Banja; Momirović Mirko, Lazarevac; Btojanović N. Blagoje, Pukovac.

Vardarska banovina: Petrović Aksa, Kuzmin.

POTRJEJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Zetska banovina: Tvrdelić Marko Spuga, Korčula.

* Podatke za dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vsi drugi podatki, ko o rokih, kvotah itd., v tajništvu društva.

Politične vesti

»Daily Telegraph« poroča iz Berlina senzacionalno vest, da delata Italija in Nemčija zopet na to, da bi Jugoslavijo odtргale od Male antante, da bi bila potem Českoslovaška osamljena. Baje naj temu namenu tudi služi odpoved preferenčnih ugodnosti Avstriji in Mandžarski. Jasno pa je, da ostane Jugoslavija Mali antanti zvesta.

V Svet Zveze narodov sta bile mesto Španije in Turčije izvoljene Peru in Iran.

Turške obalne baterije so zapazile v bližini otoka Tenedos neko tujo podmornico in začele v smislu nyonskih sklepov na njo streljati. Ko so razbili podmornici periskop, se je ta vdala. Turške oblasti nočejo dati nobenih pojasnil glede narodnosti podmornice.

Na skupščini Zveze narodov je govoril minister Eden o oboroževanju. Zaradi splošnega oboroževanja se je morala oborožiti tudi Anglija, čeprav je vedno pripravljena skleniti konvencijo o razorožitvi. Nato je Eden podrobno govoril o angleškem oboroževanju ter navedel, da gradi Vel. Britanija novo vojno brodovje 450.000 ton, v kar pa niso vštete ladje, ki so že spuščene v morje in ki se bodo šele začele graditi. Anglija je za novo brodovje izdala 130 milijonov funtov. V istem razmerju ko število ladij je morala Vel. Britanija povečati tudi število mornarjev in oficirjev.

Nato je govoril Eden o splošnem političnem položaju. Na dveh koncih sveta so že krvavi boji. Govor kitajskega delegata je napravil nanj globok vtis. Obžalovati mora, da je vsako posredovanje na Daljnem vzhodu izključeno. Daljni vzhod postaja pozornosti nepopolnega trpljenja. Končno se je dotaknil Eden tudi vprašanja kolonij in surovin. Obžaluje, da države, ki tožijo o pomanjkanju surovin, niso sodelovale pri konferenci o razdelitvi surovin. Ni res, da bi bilo vprašanje surovin predvsem vprašanje kolonij. Vel. Britanija je vedno pripravljena razpravi o razdeljevanju surovin ter je tudi pripravljena priznati razne carinske posebnosti za surovine.

Ob 150letnici ameriške ustave je imel predsednik Roosevelt s podstavka Washingtonovega spomenika velik govor, v katerem je silno ostro napadel vse diktature. Nastopil je najprej proti trditvi, da prinašajo diktature narodom blagostanje in red. Tako hvalisano zmanjšanje brezposelnosti so dosegle diktature samo z blaznim oboroževanjem, dvomljivo red v deželah diktature pa je bil dosežen le s sistemom strahote, kateremu se je žrtvovala vsaka človeška svoboda in vse človeške pravice.

Nato je govoril Roosevelt o svetovnem položaju ter dejal: Strah pred napadi, strah pred tujim vpadom, strah pred revolucijo in pred smrtjo vlada svet. Narod Združenih držav je trdno odločen, da rastočo nevarnost odvrni od svojih bregov. Kajti narod Združenih držav razume vrednost demokracije in absolutno brezvrednost diktatur. Na koncu svojega govora je Roosevelt dejal: »Voditelji diktatur napovedujejo polom demokracije. Toda ogromna večina narodov na vsem svetu je za demokracijo. Može in žene teh narodov odklanjajo, da bi se morali enemu samemu človeku ali skupini privilegiranih mož podrediti in trpeti vladati, ki bi bila samo za to sposobna, da bi ogrožala kulturo vsega sveta.

Nemški listi so bili zaradi teh besed Roosevelta silno ogorčeni in so ostro odgovarjali Rooseveltu. Njegove besede so označevali kot vmešavanje v notranje zadeve evropskih držav. Tako pa se seveda Rooseveltove besede ne morejo razumeti.

Turški parlament je kot prvi ratificiral nyonski sporazum. Sporazum je z daljšim govorom utemeljeval predsednik vlade Izmet Ineni.

Japonsko vrhovno poveljstvo je obvestilo tuja poslaništva in konzulate v Nankingu, da bo japonsko letalstvo porušilo vse mesto Nanking, da s tem prisili kitajsko vladu, da sklene mir. Vsi tuji državljani naj se zato umaknejo iz mesta, prav tako tudi vse tuje vojne ladje. Japonska letala so prve napade na mesto tudi že izvršila. Bombe so porušile več sto hiš. Okoli 500 civilistov je bilo ubitih. Kitajcem se je posrečilo, da so nekatera japonska letala sestrelili. Japonski zračni napadi na Nanking pa se bodo nadaljevali.

Japonske čete so po zavzetju Tantunga krenile v pokrajino Suifu, ki leži v notranji Mongoliji. Japonskim četam so se pridružile tudi nekatere mongolske čete.

General Mačansan, ki se je uprl že l. 1932. Japoncem v Mandžuriji, pripravlja v Mandžuriji nov upor proti Japoncem.

Denarstvo

Narodna banka in sanacija našega denarništva

V ponedeljek je bila seja upravnega odbora Narodne banke. Pred prehodom na dnevni red se je guverner dr. Radosavljevič v lepih besedah spominjal smrti predsednika-Osvoboditelja Masaryka.

Nato je bilo prečitano poslovno poročilo, ki ugotavlja, da je bila letina v večini okrajev dobra. Le ponekod so vremenske nepravilnosti napravile precejšnjo škodo. Nadalje ugotavlja poročilo, da je začela draginja zelo rasti in da morejo zaradi tega nastati tudi nekatere strukturne izpremembe v našem gospodarstvu. Upravni svet je po prečitaniu poslovnega poročila sklenil nekatere vsebinske izpremembe v pravilniku za kreditiranje. (Te izpremembe naj bi se čim prej objavile!)

Slediti bi morala razprava o novi likviditetni politiki, ki naj bi jo začela Narodna banka. Razprava pa je bila odložena, ker Narodna banka ni mogla zbrati potrebnega materiala. Že 12. julija je namreč Narodna banka zaprosila denarne zavode za podatke o starem in o novem poslovanju, od naprošenih 318 zavodov pa je poslalo podatke samo 65. Sedaj bo Narodna banka vse zavode ponovno naprosila za podatke.

Kaj je bil vzrok, da ni mogla dobiti Narodna banka zahtevanih podatkov, ne vemo. Da bi bili denarni zavodi tako indolentni, da ne bi hoteli poslati podatkov, ne verujemo. Mnogo bolj verjetno se nam zdi, da so prišli denarni zavodi že do tega žalostnega prepričanja, da se sploh ne izplača pošiljati kakih podatkov, ker se itak nič ne stori. Samo zaradi lepšega vedno pisati in pisati, se pač ljudem ne zljubi in jim to tudi ni mogoče zameriti. Sicer pa se čudimo, da Narodna banka nima potrebnih podatkov o naših denarnih zavodih že sama pri roki. Emissijska banka bi pač takšne podatke morala imeti.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 15. septembra navaja te izpremembe (vse številke v milijonih din):

Kovinska podlaga se je povečala za 0,8 na 1.693,1.

Devize, ki niso v podlogi, so narasle za 9,9 na 743,09.

Posojila so se skupno zmanjšala za 9,36 na 1.580,3, in sicer so se zmanjšala menična za 4,9 na 1.336,3, lombardna pa 4,4 na 243,9.

Vsota kovanega denarja se je zmanjšala za 2,3 na 364,8.

Vrednosti rezervnih fondov so se znižale za 1,09 na 153,3.

Razna aktiva pa so se povečala za 42,2 na 1.706,23.

Obtok bankovcev se je zmanjšal za 52,2 na 5.808,1. Nasprotno pa so obveze na pokaz narasle za 98,8 na 2.308,3. Rezervni fond se je povečal za 0,8 na 169,9.

Razna pasiva so se zmanjšala za 2,4 na 304,4.

Skupno kritje se je zmanjšalo od 26,9 na 26,8%, samo zlato pa od 26,45 na 26,31%.

V prvih 8 mesecih l. l. je zaprosilo za zaščito 13 bank in 4 kreditne zadruge, 5 bank in 1 zadruga pa so prešle v izvenkonkurzno likvidacijo. Skupno je do konca avgusta zaprosilo za zaščito 337 denarnih zavodov, od teh je zaprosilo za odlog plačil 297, 6 za sanacijo, 34 pa je moralo skleniti izvenkonkurzno likvidacijo.

Šipad bo povečal svojo glavnicu od 20 na 62 milijonov din. Zaradi fuzije s tvornico celuloze v Drvarju se je glavnica povečala za 12 milijonov din, za ostalih 30 milijonov din pa bo izdal šipad 30.000 novih delnic po 1000 din.

Zamrznjene terjatve romunske Petrolejske industrije znašajo 772 milijonov levov, od česar odpade na Nemčijo 175, na Francijo 122 in na Turčijo 122 milijonov levov.

Banca d'Italia je bila proglašena za javno pravni zavod ter so bili vsi zasebni delničarji izplačani.

Za napredek našega gospodarstva

Resolucije konference gospodarskih zbornic v Beogradu

Kakor smo že poročali, je zasedala v Beogradu od 16. do 18. septembra konferenca naših gospodarskih zbornic. Konferenci je predsedoval podpredsednik beograjske zbornice Petković, trgovinsko ministrstvo pa je zastopal nač. Krpan. Na konferenci so se obravnavala vsa aktualna gospodarska vprašanja. Ljubljansko zbornico je zastopal gen. tajnik Ivan Mohorič, ki je imel tudi tri referate ter se tudi aktivno udeleževal debate. Koncem konference so bile sprejete naslednje resolucije:

Občinski in banovinski proračuni

Občine in banovine so začele izdelovati svoje proračune. Da se tudi letos ne bi ponovile fatalne napake, ki se dogajajo že leta dolgo, je neobhodno potrebno, da g. finančni minister že sedaj opozori vse omenjene samouprave, da se izvoz, prevoz, surovine in pogonski material v nobenem primeru ne smejo obdačevati z nobenimi samoupravnimi davščinami. Nadalje, da opozori, da se nobene davčne stopnje ne smejo poviševati ter da se morajo takse v turističnih krajih natančno prilagoditi pravilniku o proglasitvi turističnih krajev ter način pobiranja ter razdelitve taks za bivanje v teh krajih.

Pri potrjevanju samoupravnih proračunov mora finančno ministrstvo zlasti imeti pred očmi okrožnico g. finančnega ministra z dne 28. decembra 1936, št. VIII 12699, ki so jo sprejeli gospodarski krogi z odobravanjem, vendar pa morajo tudi dostaviti, da se v njej izražena navodila niso vedno tudi spoštovala.

Proračune, ki se ne bi striktno ravnali po omenjenih navodilih ter veljavnih osnovnih predpisih, treba brezpogojno odkloniti.

Zastaranje taksnih prestopkov

Naša taksna zakonodaja je silno obsežna, poleg tega v veliki meri tudi nejasna in komplicirana. Celo pristojni faktorji sami so dostikrat v negotovosti glede uporabljanja teh predpisov v posameznih primerih ter potrebujejo dostikrat mnogo časa, da najdejo v takšnih situacijah rešitev. Zaradi tega so v tem večji nepriliki gospodarski ljudje, katerih poslovanje je še zlasti obremenjeno z najraznovrstnejšimi taksnimi predpisi.

V zadnjem času pa zahtevajo pristojni organi vedno strogo in vedno bolj natančno uporabo vseh taksnih predpisov ter vedno bolj pogosto in tudi bolj strogo izrekajo kazni. Ta pojav je v nekaterih večjih krajih povzročil drug žalosten pojav, da so se našli številni podjetni ovađuhi, ki so iz ovajanja ustvarili sebi zelo dobičkanosen poklic.

Pri takšnem položaju je najmanj, kar se more zahtevati, da se določilo čl. 33. taksnega zakona izpremeni.

V smislu tega člena pri taksnih prestopkih zastaranje dejansko ne obstoji. Ni namreč roka, ki teče od dneva storjenega prestopka, po katerem bi prestopek zastaral. Zaradi tega so primeri, ko se pojavi takšni prestopki po desetih in več letih, ko so v tem času taksni zavezanci že umrli ali prenehali s poslovanjem. Takšno stanje tega vprašanja pomeni veliko negotovost v gospodarskem in v pravnem pogledu ter je zato neobhodno potrebno, da se v smislu prejšnjega predloga zbornic čl. 33. taksnega zakona, odstavek 3., glasi v bodoče takole:

»Brez ozira na predpise prejšnjih odstavkov zastara pravica za izterjavo takse v 10 letih, ko je taksna dolžnost nastala.«

Izprememba sestave davčnih in reklamacijskih odborov

Delo davčnih in reklamacijskih odborov mora sloneti v prvi vrsti na poznavanju dela posameznih davčnih zavezancev. To poznavanje je tem bolj važno, ker dajejo uradni podatki o prometu posameznih davčnih zavezancev možnost za njih nepravilno tolmačenje. Sedanje sestave davčnih in reklamacijskih odborov pa ne odgovarjajo tej zahtevi. Po številu članov davčnih odborov, zlasti pa reklamacijskih ter njih namestnikov, so območja teh odborov mnogo prevelika, da bi mogli člani odborov poznati vse davčne zavezance, o katerih davčni odmeri odločajo.

Zato je potrebno, da so vsi kraji iz območja enega davčnega odbora, v katerih je nad 30 davčnih zavezancev, zastopani v davčnem odboru po enem članu oziroma enem namestniku, ki ju izvoli zbornica. Za reklamacijske odbore pa je potrebno, da bo iz vsakega okraja iz območja dotičnega reklamacijskega odbora v njem zastopan en član oziroma namestnik. Pri tem bi ostal kolegij za odločevanje o posameznih vprašanjih, isti ko dosedaj, samo s to razliko, da bi se k seji povabil oni član oziroma namestnik, iz čigar kraja oziroma okraja bi se na tej seji reševale davčne zadeve.

Zastaranja terjatev iz službenih odnošajev

Pripadniki trgovinskih in industrijskih zbornic so v zelo težkem

Zakonski načrt o cestnih fondih

Zbornice z zadovoljstvom konstatirajo, da so v novem načrtu upoštevani nekateri predlogi iz resolucije, ki je bila sprejeta na konferenci gospodarskih zbornic v Banjaluki 11. novembra 1936, zlasti pa da so bili upoštevani oni, ki zahtevajo znižanje nekaterih preobčutnih obremenitev.

Kljub temu pa smatra konferenca za potrebno, da se upoštevajo še naslednji predlogi:

1. Iz zakonskega načrta o cestnih fondih naj se na vsak način črtajo določila točke 9. § 6. in točke 7. § 7., ki predvidevajo obremenitev celotnega železniškega in parniškega prometa v višini 1% prevoznine.

Če se ta predlog ne bi mogel v celoti upoštevati, predlaga konferenca, da se navedena določila izpremene v tem smislu, da se plačujejo prevozi do 400 km z 1%, nad 400 km pa samo s pol odstotka prevoznine, da bi se preprečila prevelika obremenitev blaga na velike razdalje.

Poleg tega ne bi smel spadati pod plačilo takse izvoz in prevoz blaga, temveč samo lokalni promet.

Obremenitev izvoza in prevoza blaga s to takso bi pomenila v večini primerov nevzdržno breme za naše gospodarstvo, a tudi oviro prometa.

Pri uvozu bi se smel obremeniti z 1% takso prevoznine samo oni del prometa, ki gre od naše meje do določenega kraja v državi. Nadalje se mora pri direktnih tarifah računati vozarina po pariteti vozarine za notranji promet.

Pri prevozu po morju se smatra za državno mejo pristanišče.

Ravno tako bi bilo potrebno, da spada pod to takso tudi ves promet s prevoznimi sredstvi na re-

položaju zaradi nezadostnih določil obrtnega zakona glede zastaranja terjatev za redne plače in tudi za odškodnino za nadurno delo. V vsej državi so vedno bolj pogosti sodni spori, v katerih zahteva delojemalec izplačilo plače, zlasti pa odškodnino za nadurno delo tudi za deset let nazaj, da pridejo zaradi teh zahtev delodajalci v zelo mučen položaj.

Temu zelo škodljivemu in nezdravemu pojavu je treba napraviti čim prej konec. V ta namen ter pri polnem varovanju pravic delavcev se mora v najkrajšem času izdati uredba o zastaranju terjatev iz službenih prejemkov. Načrt te uredbe so dostavile trgovinske in industrijske zbornice že februarja meseca ministrstvu za trgovino in industrijo.

Izvoz žitaric po Prizadu

Da se olajša delo izvoznikov naših kmetijskih proizvodov, prosi konferenca g. ministra za trgovino in industrijo, naj doseže, da bo Prizad kupoval kmetijske proizvode samo ocarinjene, da bi bili izvozniki oproščeni plačevanja davka na poslovni promet za blago, ki se izvozi, od česar bi imeli korist tudi proizvajalci, ker bi ta oprostitve pripomogla k povišanju cen teh proizvodov.

Krošnjarstvo in šušmarstvo

Nezakonito krošnjarstvo in druge oblike šušmarstva so se silno razpasle, in sicer pred očmi oblastev. To nevarno širjenje brezpravnega dela je posledica slabotnega in nepravilnega uporabljanja veljavnih zakonskih predpisov po upravnih oblasteh, deloma pa tudi nejasnega položaja krošnjarstva v posameznih okrajih naše države.

kah, kanalih in jezerih ter na morju.

Nadalje je potrebno, da se pusti gradbenemu ministru možnost, da oprosti posebno cenene in prostorne predmete, kakor premog, življenjske potrebščine itd. tega plačila.

Prav tako bi se moralo odrediti, da se kot pošiljka smatrajo tudi pošiljke, ki se reekspedirajo.

Osvoboditev državnih pošiljk in transportov od plačila takse, predvidene v § 6., toč. 9., in § 7., toč. 7., se ne bi nikakor smelo nanašati na državna gospodarska podjetja ter na od države subvencionirana ali od države privilegirana podjetja.

2. Zbornice se nikakor ne morejo strinjati z razdelitvijo dohodkov, kakor so razvrščeni na državni cestni fond in banovinske cestne fonde, ker se puste banovinskim cestnim fondom samo zelo skromni dohodki, ki so nezadostni za katera koli večja dela zaboljšanje banovinske cestne mreže.

Brez ozira na zakonsko kategorizacijo cest pa je znano, da ima zelo veliko število banovinskih cest zelo velik gospodarski pomen ter je zato popravilo teh cest neobhodno potrebno. Poleg tega pa je tudi dolžina banovinskih cest neprimerljivo večja ko državnih.

Spoznavajoč potrebo zgraditve in popravila državnih ter banovinskih cest prosi konferenca, da se brezpogojno v znatni meri poveča delež banovinskih cestnih fondov na dohodkih, ki so sedaj pretežno ali v celoti rezervirani za državni cestni fond.

3. Konferenca ponavlja svoj predlog, da so v državnem cestnem svetu, ki ga predvideva čl. 14. zakonskega načrta, na vsak način

tudi zastopane vse trgovinsko-industrijske zbornice po svojih zastopnikih, in sicer na ta način, da ima vsaka zbornica pravico imenovati svojega zastopnika. Prav tako morajo biti v banovinskih cestnih svetih zastopane trgovinsko-industrijske zbornice z območja dotične banovinske uprave.

Sodelovanje zastopnikov zbornic bo prav gotovo velike koristi za pravilno vodstvo naše cestne politike, zlasti pa z ozirom na potrebe našega narodnega gospodarstva.

V § 15. bi se morala ustaviti namesto besede »predsednika« posameznih ustanov beseda »zastopnika«, da bi se s tem omogočilo omenjenim ustanovam, da delegirajo kot svoje zastopnike tiste, ki jih smatrajo za najbolj poklicane, da jih zastopajo v tem svetu.

4. Vzporedno z izdajo zakona o cestnih fondih ter v zvezi s čl. 14. zakonskega načrta je treba čim prej začeti z izdelovanjem detajlnega načrta graditve in rekonstrukcije naših cest.

5. Ker se velik del naših cest nahaja v zelo slabem stanju, zlasti zato, ker se za njih vzdrževanje ne uporabljajo niti ona minimalna proračunska sredstva, ki so določena in ki zaostajajo celo za potrebnim zneskom, ko tudi zato, ker se ne dajejo pravočasno predvideni krediti, prosi konferenca finančnega ministra, da uredi službo za otvarjanje kreditov gradbenemu ministru za popravila in vzdrževanje cest tako, da se predvideni krediti dajejo v celoti na razpolago, in sicer v onem času, ko se morejo cestna dela tudi izvajati.

Zunanja trgovina

Zetev vseh žitaric je dala letos v Nemčiji 21'35 milijona ton, za pol milijona ton manj ko lansko leto.

Ceprav so Japonci po trgovinski pogodbi z Avstralijo zavezani, da kupijo pol milijona ton volne, je letos ne mislijo kupiti, ker se boje, da bi jo mogle tuje države zapleniti kot odškodnino za škodo, ki so jo napravili Japonci v Šangaju.

Češkoslovaške tvornice se pripravljajo, da začno izdelovati sintetični kavčuk iz spirita. Baje bo na ta način prišla Češkoslovaška najceneje do kavčuka.

Francoske električne centrale so proizvele v prvi polovici l. l. 6067 milijonov kilovatov, lani pa samo 5663 milijonov kilovatov.

Dohodki francoskih železnic so znašali v prvih osmih mesecih l. l. 7,2 milijarde frankov, za eno milijardo več ko v istem času lani. Dohodek od potniškega prometa se je povečal za 17'14%, blagovnega pa za 15'75%.

Proizvodnja bombaža v belgijskem Kongu je že tako napredovala, da krije eno četrtino vse potrebe Belgije. Zaradi tega je padel uvoz bombaža iz Amerike in Indije.

Norveška proizvodnja celuloze je letos do tri četrtine že razprodana. Cene so zato narasle za 16%.

Tvornice sladkorja morajo po uredbi, ki jo je podpisal Roosevelt, plačati od funta sladkorja pol centa. Na ta način bo dobila država 60 do 70 milijonov dolarjev, ki jih bo razdelila med sadilce sladkorne repe.

Brazilijski hoteli sprejeti sporazuma o stabilizaciji cen kave, temveč bo raje še nadalje uničevala presežke kave in na ta način vzdrževala cene kave. Za to politiko so zlasti veliki posetniki kavnihih plantaž, ker dobivajo od države razne bonifikacije in morejo zaradi njih konkurirati z drugimi državami. V Braziliji sami pa je veliko nezadovoljstvo s to politiko, ker mora vsa dežela zaradi nje plačevati več davkov.

Japonska vlada je sklenila, da opusti izvajanje petletke za obnovo japonske industrije. Tudi to je ena posledic vojne.

Kratke vesti iz Bolgarske

V bolgarskih delniških družbah je bilo koncem l. 1936. investirano 5,1 milijarde levov, l. 1929. pa samo 3,8 milijarde. Največji del tega kapitala odpada na industrijska podjetja, in sicer 63,5%, na kreditne zavode 17,2%, na trgovska podjetja 16,6%, na zavarovalnice 2,2% in na prometna podjetja pol odstotka.

Bolgarska je lani izvozila tobaka za 1268 levov.

Trgovinski register

Vpisale so se naslednje tvrdke:

Zagrebsko skladišče sukna A. Petek in drug v Celju. Obratni predmet: Manufakturna, modna in konfekcijska trgovina in trgovina z mešanim blagom. — Javna trgovska družba. Družbeniki: Anton Petek, trgovec in Ana Petek, roj. Ladinik, oba v Celju. Družbo zastopa vsak družbenik samostojno.

Radio Godec, trgovina z radioaparati, kolesi in pripadajočimi potrebščinami, lastnik Kopajtič Alojzij (Vekoslav), Maribor.

Novak & Co., ročna tkalnica, Maribor-Melje. Obratni predmet: Skupno izvrševanje rokodelske tkalske obrti. — Javna trgovska družba. Družbeniki: Ivan Novak, zasebni uradnik, Maribor, Ludvik Ornik, industrialec v Meži, Norbert Voj, podjetnik v Slovenjem Gradcu. Za namestovanje upravičena družbenika Ivan Novak in Ludvik Ornik, vsak samostojno.

Miz, mizararska industrijska komanditna družba Gregelj Alojzija, št. Vid nad Ljubljano. Obratni predmet: izdelovanje stavbenega in pohištvenega mizarstva. Komanditna družba. Osebo jamčeca družbenica Alojzija Gregelj, obrtnica v št. Vidu nad Ljubljano. Prokura se je podelila Jožetu Rožancu, mizarju v št. Vidu, družbo zastopa družbenica in prokurist.

Vpisale so se naslednje spremembe in dopolnitve.

»Unic«-kino d. z o. z. Celje. Po sklepu občnega zbora se je družba razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidator Jože Horvat, kinopodjetnik v Celju.

»Semperit« jugoslovenske tvornice gumijevih izdelkov, družba z o. z. Kranj. Izbrise se poslovodja Franc Uršič zaradi smrti in prokura inž. dr. Frana Rogana. Vpiše se poslovodja inž. dr. Rogan Fran, ravnatelj družbe.

Janko Češnik, trgovina z manufakturnim blagom v Ljubljani. Izbrise se zbog smrti javni družbenik Janko Češnik. Edina lastnica tvrdke je Marija Češnik in je zato javna trgovska družba prenehala.

Delniška družba pivovarne Union v Ljubljani. Izbrise se člana upravnega sveta Josip Lavrenčič in Josip Turk, vpišejo pa se člani upravnega sveta: dr. Božič, Anton Fazarinc v Celju, Avgust Praprotnik v Ljubljani in Rajko Turk, nar. poslanec v Ljubljani.

Dolničar & Richter, Ljubljana. Obratni predmet: Izdelovanje in prodaja sveč, mila, pralnih sredstev in drugih kemičnih izdelkov na tovarniški način. Izbrise se dosedanji lastnik firme Hinko Richter, vpiše pa novi edini lastnik firme Ivan Jelačin, veletržec v Ljubljani. Vpiše se škuca Anici podeljena samostojna prokura. Firmo podpisuje edini lastnik Ivan Jelačin ali postavljeni prokurist vsak samostojno.

Jugosлавenska banka, d. d. Zagreb, poslovnička Ljubljana. Izbrise se dosedanji pooblaščenec Vladimir Pajalič, vpiše pa se v smislu § 67. trg. zak. za podružnico v Ljubljani Boris Orel, uradnik podružnice.

Kranjska industrijska družba, Ljubljana. Izbrise se član upravnega sveta Panič K. Ilija, trgovec v Beogradu, ker je odložil svoje mesto.

Papirles, družba z o. z. Ljubljana. Vpiše se nadaljnji poslovodja dr. Meyer I. Alfred iz Curiha.

Splošna maloželezniška družba, d. d. v Ljubljani. Izbrisejo se člani upravnega sveta: dr. Josip Kamušič, Franc Šalehar, Miroslav Zupan Henrik Beyerle in dr. inž. Gustav Markt, vpišejo pa se člani upravnega sveta: Josip Bahovec, trgovec, prof. Karol Dermastija, inž. Feliks Lobe, inž. Franc Miklavc in prof. inž. Rudolf Škof.

Trgopromet, družba z o. z. Ljubljana. Izbrise se poslovodja Josip Bauer, vpiše pa se poslovodja Valter Engele, trgovec.

Trgovska in gospodarska družba z o. z. Ljubljana. Izbrise se dosedanji poslovodkinja Marija Pinter, abs. filozofka v Ljubljani, vpiše pa poslovodja Danilo Pinter, zasebnik v Ljubljani.

Ivan Gregori, trgovina z lesom, Podkoren. Zaradi izstopa iz družbe se izbrise javni družbenik Ivan Gregori, zbog česar preneha javna trgovska družba. Edini lastnik firme odslej Alojz Gregori.

Izbrisale so se naslednje firme:

Ivana Majer, trgovina s papirjem, šolskimi potrebščinami itd. Bled.

Jernej Logar, trgovina z mešanim blagom, Bostanj.

Hrastelj Jožef, trgovina z mešanim blagom, Dobrna pri Celju.

Franc Lenassi, izvozna trgovina z lesom, Gor. Logatec.

Jul. Lenassi, trgovina z mešanim blagom in lesom, Gor. Logatec, — vsi zaradi opustitve obrata.

Alojz Gottlieb, trgovina z mešanim blagom, Križevci — zaradi smrti imetnika.

M. Hribnik, trgovina z mešanim blagom na drobno in na debelo — Ljubljana.

Ivan Krošelj, trgovec z mešanim blagom, Ljubljana, — oba zaradi opustitve obrata.

Jugoelektra, elektrotehnično podjetje Venko Albert in drug, Maribor — zaradi razdružitve družbe in prestopa obrta.

Milan Modic, lesna industrija, Nova vas pri Rakeku — zaradi opustitve obrata.

Brata Hofbauer, št. Jurij na Turjaku pri Hrastniku, trgovina z mešanim blagom na drobno ter z lesom, vinom in poljskimi pridelki na debelo, zaradi razdružitve.

Že v 24 urah
barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna J. O. S. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Prvi rezultat kitajsko-japonske vojne je, da so Japonci združili ves kitajski narod v eni volji, piše znani novinar Knickerbocker. Tako je mesto Cengtu, glavno mesto province Sečuan, ki živi v tradicionalnem sovraštvu z Nankinom, zbralo 100.000 mož in jih stavilo maršalu Cangkajseku na razpolago.

Kitajske čete so prišle japonskim četam, ki prodirajo proti Paotingfu, v hrbet, vendar pa ne morejo tega kljub svoji številni premoči prav izkoristiti, ker nimajo letal in moderne vojne opreme. Japonska letala kitajske čete stalno nadzirajo ter morejo z bombami in strojnimi preprečiti vsako koncentracijo kitajske vojske.

Kitajci so na fronti južno od Pekinga predrl nasipe ter s tem preprečili prodiranje japonske vojske. Obkoljena kitajska vojska je bila na ta način rešena.

Dr. Schacht je prišel v Genovo, kjer je imel sestanke z italijanskimi lastniki ladjedelnic. Govori se, da bo začela Italija graditi za nemški račun vojne ladje. Iz Genove je odpotoval dr. Schacht v Rim.

Iz združnega registra

Vpisale so se naslednje zadruge: Zadruga revizijska centrala. Proponenti zadruge so: Ivan Pipan, posestnik, Vižmarje, Hinko Šumer, šol. upravitelj v p. in Fran Trček, ravnatelj v Ljubljani.

Nadalje sta se še vpisale zadruge: Pedagoški tisk v Mariboru in Mlekarska zadruga Petrovčev.

Razdružila se je in prešla v likvidacijo Gospodarska zadruga v Boh. Belu.

Tržna poročila

Hmeljsko poročilo

Banovinska hmeljska komisija je objavila svoje 12. poročilo, ki med drugim pravi, da je do danes iz prve roke prodano že 70% letošnjega pridelka. V zadnjih dneh se je nakupovanje močno razširilo. Cena se je dvignila ter se plačuje prvovrstno blago tudi po 25 do 27 din za kg. Sorazmerno so se dvignile tudi cene drugim vrstam hmelja. Ker so zaloge že bolj pičle, so postali producenti bolj rezervirani. Se bolj pa vplivajo na rezerviranost proizvajalcev naraščajoče cene.

Radio Ljubljana

Četrtek, dne 23. septembra. 12.00: Zborovske pesmi (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Vesele narodne od blizu in daleč (plošče) — 18.40: Slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarik) — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30: Nac. ura: Savez sokola kraljevine Jugoslavije — 19.50: Deset minut zabave — 20.00: Koncert pevskega društva »Sava« — 20.45: Mando-line (plošče) — 21.00: Radijski orkester — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.15: Radijski jazz.

Petek, dne 24. septembra. 12.00: Naša pesem, naša glasba (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, spored, obvestila — 13.15: Sinfonične pesnitve (plošče) — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Ruski sekstet prepeva in igra — 18.40: Ženska ura (gdč. Slava Lipoglavšek) — 19.00: Čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30: Nac. ura: Ureditelj naših mest, trgov in vasi z ozirom na tujski promet (ing. Rado Kregar) — 19.50: Novice o izseljenih — 20.00: Domača zabava! (Sodelujejo: Fantje na vasi in Kmečki trio) — 21.00: Prenos iz Zagreba — 22.00: Čas, vreme, poročila, spored — 22.30: Angleške plošče.

Štev. 9834/37.

Nabava

Državni rudnik Velenje razpisuje na dan 13. oktobra 1937 neposredno pismeno pogodbo za dobavo ca. 2500 kg raznega profilnega železa, ca. 1800 kg žel. pločevine in ca. 80 kg zakovice. Ostali pogoji pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 17. septembra 1937.

10 letnica Tujsko-prometne zveze v Mariboru

Tujskoprometna zveza v Mariboru bo proslavila v nedeljo dne 26. septembra desetletnico svojega izredno važnega delovanja. Zveza je takoj po svoji ustanovitvi sodelovala tudi pri ustanovitvi centralnega društva »Putnik«, ki ima sicer obliko delniške družbe, dela pa popolnoma na altruistični podlagi in pri katerem sodelujejo poleg državnih institucij le še pristojna ministrstva in pokrajinske tujskoprometne organizacije. Naša Zveza funkcija zato tudi kot generalni zastopnik društva »Putnik« na teritoriji bivše mariborske oblasti. Iz skromnih začetkov se je zbog svoje iniciativnosti in delavnosti razvila v močno organizacijo, ki lahko s ponosom gleda na prvi decenij svojega delovanja. Zveza s svojimi finančnimi sredstvi ne skrbi le za sodobne prospekte v vseh najvažnejših evropskih jezikih, ampak sodeluje tudi z materialom svojega delokroga na vseh razstavah. Tako prireja razstave v večjih mestih Jugoslavije sama, — v inozemstvu pa sodeluje pri državnih razstavah društva »Putnik« —, opremlja tujskoprometne pisarne v tujini s prvovrstnimi propagandnimi posnetki in skrbi za čim večje izboljšanje tujskoprometnih razmer, za izboljšanje železniških in telefonskih zvez, za modernizacijo našega cestnega omrežja, voznih olajšav itd. Vodi tudi obsežno korespondenco posebno v korist naših avtonomnih mest, ki nimajo svojih lastnih tujskoprometnih uradov. Tako ima danes Zveza poleg svoje glavne poslovalnice v Mariboru še mestne poslovalnice v Celju, Ptuj in Rogasški Slatini in izredno važne obmejne poslovalnice v Mariboru na glavnem kolodvoru, v št. Ilju, Gornji Radgoni in Dravogradu.

Lahko trdimo, da niti ena pokrajina v Jugoslaviji nima tako popolne organizacije v turističnem pogledu kakor bivša mariborska oblast. Ne samo z dajanjem informacij in nasvetov, ne samo s prvovrstno korespondenčno službo, ampak tudi v komercialnem poslovanju s prodajo voznih listkov za vse domače in inozemske železniške, parobrodne in avionske proge po originalnih cenah, upoštevajoč vse možne popuste, dalje z nakupom in prodajo tujih valut po najugodnejših borznih cenah, z inkasom potovalnih čekov, z izstavitvijo kreditnih pisem in hotelskih bonov pri potovanjih v inozemstvo, s preskrbo potnih listov in vizumov, z reklamacijami v vseh zadevah potniškega in tujkega prometa sploh, s prirejanjem izletov, družabnimi in študijskimi potovanji so si vse poslovalnice pridobile zaupanje prebivalstva in velik sloves v inozemstvu.

Z ozirom na velik delokrog in spričo izrednih nalog, ki jih stavlja tujski promet naši Zvezi ter na izredno močan tranzitni promet,

dosedanji prostori Zveze v Mariboru že dolgo niso več ustrezali potrebam. Upoštevajoč velike gospodarske in moralne koristi, ki jih ima mesto Maribor od delovanja Zveze, je mestna občina mariborska dala pritične prostore mestnega Gradu na Trgu svobode v najem Zvezi. Zveza jih je s težkimi finančnimi žrtvami uredila in bodo sedaj pri vstopu tujcev na naša tla ne le mestu samemu, temveč tudi vsej državi v čast in ponos.

Nova Zvezina »Putnikova« poslovalnica v Gradu bo najmodernejše opremljena in meri poslovni lokal za stranke v dolžini 16 m. Na razpolago je večje število krasnih izložb, ki bodo služile stalnim tujskoprometnim razstavam. V poslovalnici bo strankam brezplačno na razpolago telefonska celica in dana možnost korespondence. Število uradništva je povečano tako, da bo tudi pri največjem navalu mogoča hitra odprava potnikov. Poslovalnica bo imela te oddelke: tuzemstvo, inozemstvo, menjalnica, bančni oddelek, izleti in blagajna. Ostali prostori bodo služili vodstvu, korespondenci, knjigovodstvu, laboratoriju in velikemu arhivu vsega propagandnega materiala iz Zvezinega delokroga, fotografij,

klisjejev, prospektov, diagramov, literarnega materiala itd.

S projektirano renovacijo Gradu in ureditvijo Trga svobode bodo prišli novi prostori Zveze še do večje veljave in bodo predstavljali brezdvomno veliko atrakcijo mesta ter veliko ugodnost za potujoči svet. To veliko delo je sad požrtvovalnega in vztrajnega dela uprave Tujskoprometne zveze, ki je pri razmeroma majhni dotaciji banske uprave navezana v svojem vsestranskem delovanju le na lastne dohodke iz svojega komercialnega delovanja.

Proslava desetletnice bo v nedeljo 26. septembra ob pol enajstih v veliki kazinski dvorani, nato bo sledila slavnostna otvoritev novih prostorov v Gradu. Svojo udeležbo je prijavilo že veliko število delegatov vseh naših zdravilišč, letovišč, mestnih uprav, sorodnih organizacij centralnih mest iz Beograda, železniške uprave, delegati naših parobrodskih družb itd. Tudi inozemske tujskoprometne organizacije in biroji, ki opravljajo propagando za našo državo in za katere vrši tudi naša Zveza recipročno propagando, bodo poslali svoja zastopstva. Pričakujemo, da bo železniška uprava dovolila vsem delegatom polovično vožnjo.

Doma in po svetu

Nj. Vel. kraljica Marija je obiskala beograjski velesejem. Občinstvo ji je priredilo prisrčne ovacije. Šef francoskega gen. štaba general Gamelin se je odpeljal v Jugoslavijo, da prisostvuje manevrom naše vojske na Dolenjskem.

Sporazum beograjske združene opozicije s SDK je bil v glavnem že stiliziran in bo do konca tega tedna podpisan. Aca Stanojević je baje sporazum že odobril.

Čeda Kokanović, eden voditeljev zemljoradnikov, je na shodu v Rakeličih govoril o sporazumu ter med drugim dejal: Davidović, Jovanović in Aca Stanojević so dosegli sporazum s Hrvati. S tem sporazumom je naša država okrepljena. V sporazumu ni niti besede o federaciji, temveč bo nova narodna skupščina, ki pa bo izvoljena s svobodno voljo naroda in s tajnim glasovanjem, odločila, kako se mora urediti naša država.

Na zadnji seji gospodarsko-finančnega odbora ministrov se je razpravljalo tudi o novem načrtu rudarskega zakona.

Ministrski svet je podpisal uredbo o breztrošarinskem sladkorju za sladitev mošta. Breztrošarinski sladkor se bo dobil po istih pogojih ko lani.

Zunanje ministrstvo je na prošnjo turistične zveze v Dubrovniku naročilo uradom, da od ameriških in angleških turistov ne zahtevajo pri ponovnem vstopu v našo državo nov vizum, temveč zadostuje stari vizum.

Ustanovitev posebne stolice za telesno vzgojo zahteva akademska akcija za razširjenje ljubljanske univerze. Vsaj tako je bilo objavljeno v »Slovenecu«. Mislimo, da bi ljubljanska univerza celo vrsto dru-

gih stolic mnogo bolj potrebovala in da stolica za telesno vzgojo pride šele dosti za njimi.

V Slovenijo so prišli nemški avtomobilisti, ki jih vodi poveljnik nemškega motorizma gen. Hühnlein. Na 37 avtomobilih se je pripeljalo 83 Nemcev. Iz Ljubljane so odpotovali proti Zagrebu.

V Zagrebu je nastal v Frankopanski ulici, kjer je skladišče lista »Danica«, ki ostro napada dr. Mačka, požar, ki je uničil vse skladišče. Gasilcem pa se je posrečilo, da so požar lokalizirali.

Sarajevska občina je začela temeljito popravljati ceste ter bo v ta namen porabila 3,2 milijona dinarjev.

Na sestanku zaupnikov Gospodarske sloge v Šibeniku je bila določena cena letošnjemu črnemu vinu na 3 do 3,25, belemu na 3,70 do 3,80 din za liter, belemu grozdu na 2 in črnemu na 1,75 din za kilogram.

Na območju industrijske zbornice v Novem Sadu se je povečalo v avgustu število trgovin za 42 na 10.793, gostinskih obratov za 50 na 3543, industrijskih za 9 na 514 s 6 podružnicami in 224 prodajalnicami, obrtniških pa za 145 na 20.221 obratov.

Napetost v Sredozemskem morju je popustila ter je Italija pripravljena sodelovati pri kontroli pod pogojem, da se ji prizna moralna enakopravnost. Kakor pravijo najnovejša poročila, je Italija že pristala na to, da sodeluje pri kontroli v Sredozemskem morju.

Ladje »Umbria«, »Liguria« in »Sicilia« so odplule v italijanskimi vojniki v Libijo in Vzhodno Afriko. Italijanski listi poudarjajo, da gre za čete 20. kora, ki so bile že prej določene, da odidejo v Afriko.

Japonska vlada bo tudi formalno napovedala kitajski vojno. To bo storila zaradi tega, ker drugače ne more proglasiti blokade kitajske obale.